

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Geografii
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2011/2012**

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap: rejonowy

Data: 17 stycznia 2012 r.

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia:

1. Na stronie tytułowej w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 stron i 20 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem **X bezpośrednio na arkuszu**
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem **(X)** i zaznacz inną odpowiedź znakiem **X**.
7. Rozwiązania zadań zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsca na str. 8 opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
9. Podczas rozwiązywania zadań możesz korzystać z prostego kalkulatora i przyborów kreslarskich.

liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**
liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **49**

nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Razem
liczba punktów możliwa do zdobycia	6	3	3	2	1	3	3	4	4	3	2	4	3	2	3	3	5	2	2	2	60
liczba punktów uzyskana przez uczestnika konkursu																					

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -
2. Członek -
3. Członek -

Materiał źródłowy do zadań 1 – 3

Zadanie 1 (0 – 6)

Na mapie cyframi rzymskimi I – VI zaznaczono wybrane państwa Ameryki Północnej, a cyframi arabskimi 1 – 6 wybrane stolice. **Rozpoznaj państwa i stolice i wpisz ich nazwy do tabeli.**

Nr na mapie	Kraj	Nr na mapie	Stolica
I		1	
II		2	
III		3	
IV		4	
V		5	
VI		6	

Zadanie 2 (0 – 3)

Na mapie konturowej literami A – F zaznaczono wybrane obiekty przyrodnicze Ameryki Północnej (rzeki, jeziora, wyspę, zatokę). **Rozpoznaj je i wpisz ich nazwy w odpowiednie miejsca tabeli.**

Oznaczenie na mapie	Nazwa	Oznaczenie na mapie	Nazwa
A		D	
B		E	
C		F	

Zadanie 3 (0 – 3)

Współrzędne geograficzne wybranych miast Ameryki Północnej: Anchorage (61°N, 150°W), Detroit (42°N, 83°W), Halifax (45°N, 64°W), Meksyk (19°N, 99°W), Nowy Orlean (30°N, 90°W), Seattle (48°N, 122°W).

Wpisz nazwę miasta, w którym:

- A. 22 czerwca Słońce góruje najwyżej
B. latem dzień jest najdłuższy
C. najwcześniej wschodzi Słońce
D. Gwiazdę Polarną widać pod kątem 30°

Zadanie 4 (0 – 2)

Zaznacz prawidłowe odpowiedzi. W zlewisku Oceanu Atlantyckiego i Arktycznego leży około:

- A. 40%
B. 50%
C. 65%
D. 75%

powierzchni Ameryki Północnej, ponieważ główny dział wodny stanowią:

- A. Wielkie Równiny
B. Kordyliery
C. Appalachy
D. Niziny Wewnętrzne

Zadanie 5 (0 – 1)

Podaj główną przyczynę zaburzenia strefowego układu roślinności w Ameryce Północnej.

.....
.....

Zadanie 6 (0 – 3)

Cała Wielka Wyspa powstała wskutek – relatywnie – niedawnych erupcji. Około 700 tysięcy lat temu została wypłuta przez nieruchomo tkwiący pod skorupą ziemską gorący punkt, zanim podryfowała na północny zachód na pacyficznej płycie – tak jak uprzednio jej siostrzane wyspy. Gorący punkt rodzi teraz następne potomstwo – podwodna góra Lō'ihi, której szczyt znajduje się kilometr pod powierzchnią oceanu, rośnie z każdą erupcją. Powinna wyłonić się z morskich fal za jakieś 50 tysięcy lat. Spośród pozostałych aktywnych wulkanów Hawajów tylko znajdujące się w granicach parku Kilauea i Mauna Loa wyrzuciły lawę w ciągu ostatnich 200 lat. Odkąd w 1983 r. zaczęła się ostatnia erupcja we wschodniej części wulkanu Kilauea, lawa powiększyła południowe wybrzeże Wielkiej Wyspy o około 230 hektarów.

źródło: J. S. Holland, "Ogród bogini ognia," National Geographic, Nr 12, grudzień 2004r.

A. Na podstawie tekstu i własnej wiedzy podaj:

1. Nazwę państwa, na którego terenie znajduje się opisywany obszar
2. Nazwę oceanu, na którym leży opisywany obszar

B. Na podstawie informacji w tekście oblicz, o ile cm średnio w skali roku powinna rosnać góra, aby wyłonić się z oceanu
miejsce na obliczenia:

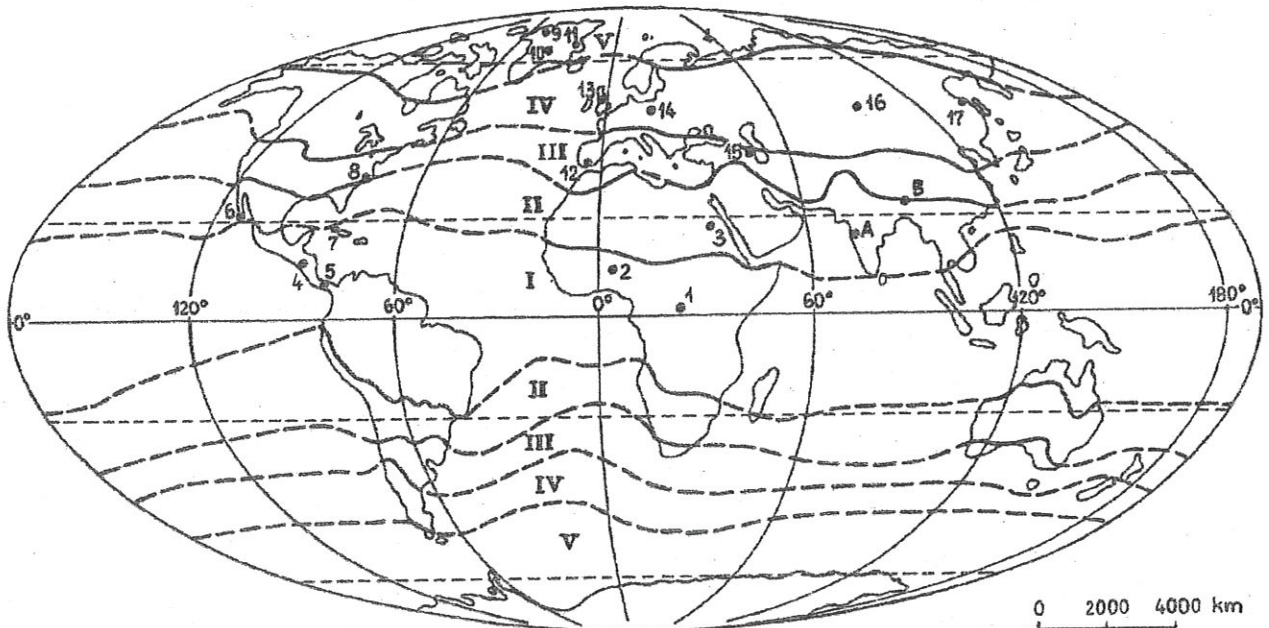
Odp.cm

Zadanie 7 (0 – 3)

Uzupełnij tabelę, wpisując odpowiednie nazwy obiektów geograficznych.

Wyszczególnienie	Nazwy obiektów
Dwie największe wyspy Ameryki Północnej	,
Dwa najwyższe szczyty Ameryki Północnej	,
Największy półwysep	
Największe jezioro	

Zadanie 8 (0 – 4)

źródło: D. Makowska, „Geografia zadania”, cz. I, wyd. KORIS, 1992

W tabeli podano dane klimatyczne dla dwóch z pięciu stacji meteorologicznych w Ameryce Północnej zaznaczonych na mapie cyframi od 4 do 8.

Stacja nr

współrz. geogr.	wys. n.p.m.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
	7 m	t	8,2	7,9	11,4	15,1	19,9	23,5	25,6	25,7	23,7	18,9	13,2	9,1	16,9
		o	87	94	85	81	78	123	121	126	132	89	68	102	1136

Stacja nr

współrz. geogr.	wys. n.p.m.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
	18 m	t	17,2	18,4	20,2	21,4	23,4	25,5	28,6	28,6	27,7	26,0	22,4	18,7	23,2
		o	3	11	1	0	0	0	6	42	52	10	13	34	172

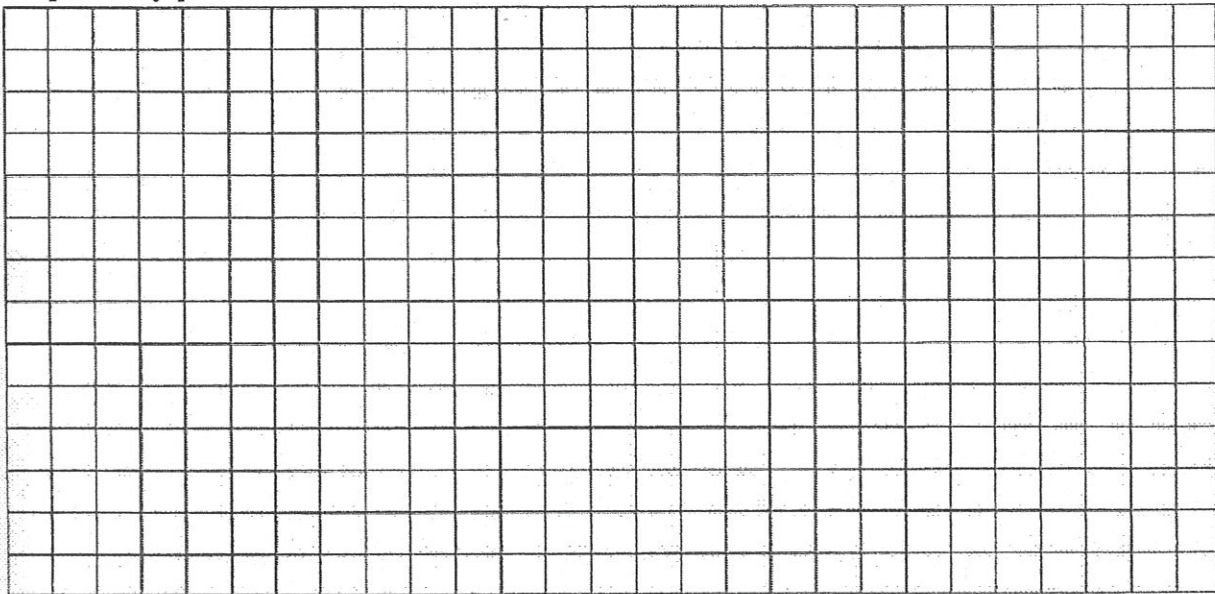
A. Wpisz w odpowiednie miejsca numery stacji.

B. Uzupełnij tabelę współrzędnymi geograficznymi, wybierając z niżej podanych.

Współrzędne geograficzne: 9°N, 80°W; 23°N, 82°W; 24°N, 110°W; 35°N, 75°W

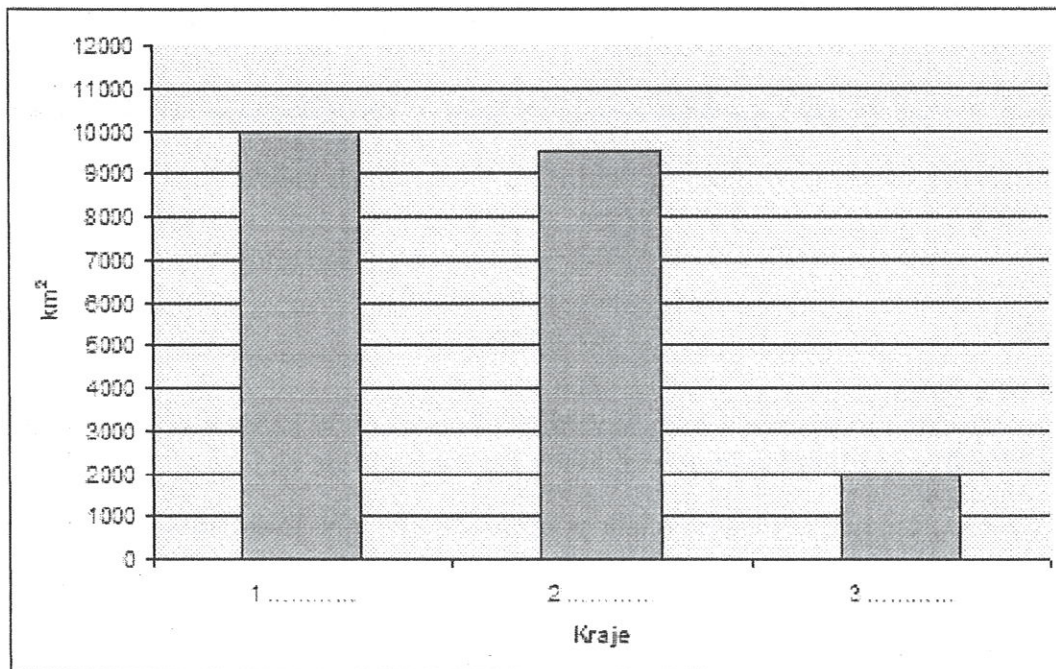
Zadanie 9 (0 – 4)

Narysuj diagram klimatyczny dla stacji z zad. 8 mającej mniejszą roczną amplitudę temperatury powietrza.

Zadanie 10 (0 – 3)

Na wykresie przedstawiono trzy największe pod względem powierzchni kraje Ameryki Północnej.

A. Wpisz ich nazwy na wykres.

B. Dopisz do każdego kraju liczbę ludności w 2009 r., wybierając z podanych poniżej.

1., 2., 3.

liczba ludności: 34 mln, 107 mln, 190 mln, 261mln, 307 mln

Zadanie 11 (0 – 2)

Podkreśl trzy technopolie znajdujące się w Ameryce Północnej.

Dolina Krzemowa, Droga 128, Monachium, M4 Corridor, Orange County, Silicon Island Kiusiu

Zadanie 12 (0 – 4)

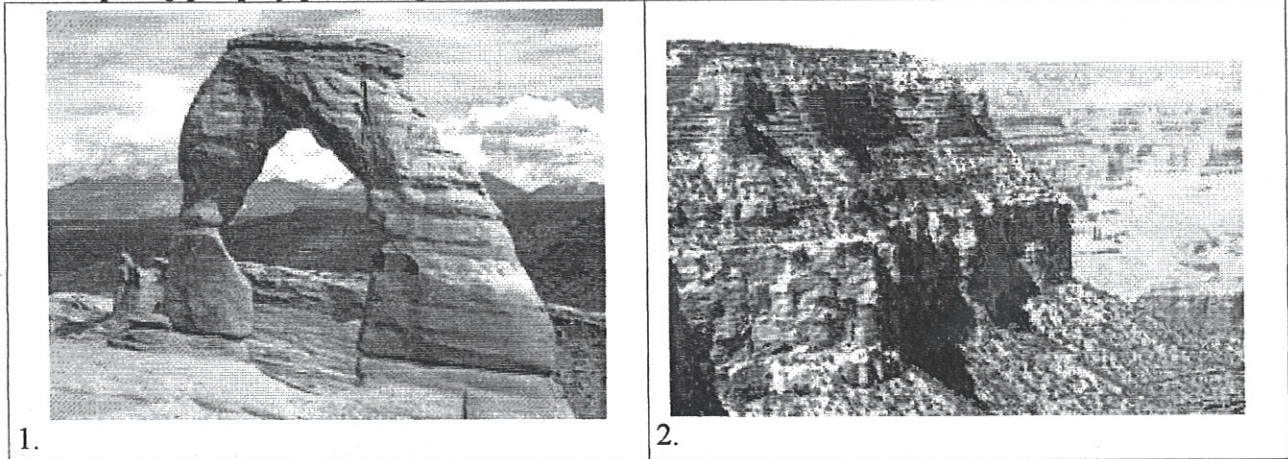
Rozpoznaj miasta na podstawie opisu

1. Miasto w Kanadzie nad rzeką św. Wawrzyńca, w którym w 1976 r. odbyły się igrzyska olimpijskie
2. Miasto nad rzeką Potomac z Pentagonem i Kapitołem
3. Miejsce podpisania Deklaracji Niepodległości Stanów Zjednoczonych z Independence Hall
4. Rodzinne miasto Elvisa Presleya z „Ogrodem Medytacji”
5. Malowniczo położone na 40 wzgórzach, ze słynnym Golden Gate Bridge

Zadanie 13 (0 – 3)

Na fotografiach przedstawiono dwa parki narodowe w Ameryce Północnej, bardzo popularne wśród turystów.

A. Uzupełnij podpisy pod fotografiami, wpisując nazwy parków wybrane z podanych poniżej

Parki narodowe: Arches, Crater Lake, Yellowstone, Yosemite, Wielki Kanion

B. Zaznacz właściwą odpowiedź. Skąły widoczne na fotografiami należą do skał

- A. wulkanicznych
- B. osadowych
- C. metamorficznych
- D. plutonicznych

Zadanie 14 (0 – 2)

Poniżej podano obiekty turystyczne w krajach Ameryki Północnej. W każdym kraju podano błędnie jeden obiekt. **Skreśl w każdym kraju obiekt, który nie znajduje się na jego obszarze.**

MEKSYK: Cancun, sanktuarium Nuestra Señora de Guadalupe, P.N. Everglades, Teotihuacán,

KANADA: P.N. Zion, Winnipeg, Logan, P.N. Glacier,

STANY ZJEDNOCZONE: Monument Valley, P.N. Yellowstone, Jaskinia Mamucia, P.N. Banff.

Zadanie 15 (0 – 3)

Uzasadnij trzema argumentami opinię, że Stany Zjednoczone są największą potęgą gospodarczą świata.

1.
2.
3.

Zadanie 16 (0 – 3)

Kryzys opustoszył Detroit. Kiedyś stolica motoryzacji – dziś prawie pustynia.

W ciągu ostatniej dekady liczba mieszkańców Detroit zmniejszyła się o ponad 237 tys. osób. Obecnie w mieście, które kiedyś dzięki wielkim fabrykom największych koncernów samochodowych liczyło nawet 2 mln mieszkańców, mieszka tylko 713,7 tys. osób, czyli tyle, ile w 1910 roku.

Opublikowane w tym tygodniu dane ze spisu powszechnego zaszokowały rajców Detroit. Wynika z nich, że w miasto ma obecnie tylko 713,7 tys. mieszkańców, czyli o ponad 25 proc. mniej niż dekadę temu. W ciągu dziesięciu lat miasto opuściło 237 tys. osób, głównie Afroamerykanów z klasy średniej, którzy masowo zaczęli przenosić się na przedmieścia i do sąsiednich hrabstw. Burmistrz Dave Bing przyznał, że spodziewał się spadku populacji, ale zakładał, że w mieście mieszka przynajmniej 800 tys. ludzi.

Liczba mieszkańców Detroit spada systematycznie od lat 50. XX wieku. Detroit liczyło wówczas 2 mln mieszkańców i było piątym największym miastem w USA po Nowym Jorku, Chicago, Filadelfii i Los Angeles. Głównym powodem malejącej populacji miasta były kolejne zamykane fabryki, rosnące bezrobocie i problemy wielkich koncernów samochodowych, które mają w tym mieście swoje siedziby.

Efektom malejącej populacji jest liczba opuszczonych domów na terenie miasta – obecnie jest to ponad 80 tys. budynków, w których nikt nie mieszka.

Wciąż będziemy traciłi mieszkańców, jeśli nie wprowadzimy poważnych zmian w naszej kulturze. Musimy sprawić, aby miasto było bezpieczne, musimy poprawić naszą ofertę mieszkaniową i poziom usług komunalnych. To nasze priorytety – powiedział burmistrz Bing po ogłoszeniu danych. Detroit to niejedyne miasto, które w ciągu ostatniej dekady poważnie się wyludniło.

źródło: <http://wyborcza.biz/biznes> 26.03.2011 r.

A. Podaj główną przyczynę zmniejszania się liczby ludności Detroit:

B. Uzasadnij dwoma argumentami stwierdzenie, że zmiany, jakie zaszły w Detroit, są niekorzystne dla jego mieszkańców i władz miasta:

1.
2.

Zadanie 17 (0 – 5)

Tab.1 Powierzchnia zasiewów i zbiory pszenicy w 2009 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia zasiewów w tys. ha	Zbiory w tys. t
Świat	225 438	681 916
Chiny	24 210	114 950
Indie	28 400	80 680
Rosja	26 663	61 740
USA	20 181	60 314
Francja	5 147	38 325
Kanada	9 539	26 515

źródło: Mały rocznik statystyczny Polski 2011 r.

A. Podaj wg jakiego kryterium zostały uporządkowane kraje w tabeli

B. Uzupełnij zdania:

1. W 2009 r. w Kanadzie zebrano mln t pszenicy, czyli % światowych zbiorów.
2. W 2009 r. łączna powierzchnia zasiewów pszenicy w USA i Kanadzie wynosiła tys ha

C. Oblicz plony pszenicy w Stanach Zjednoczonych. Zapisz obliczenia. Wynik podaj w dt/ha (q/ha) z dokładnością 0,1 dt/ha.

plonydt/ha

Zadanie 18 (0 – 2)

Tab.2 Struktura etniczno-rasowa ludności Stanów Zjednoczonych w 2007 r. (w %)

Biali	Murzyni	Azjaci	Indianie	Inni
72,96	12,85	4,43	0,97	1,79

źródło: www.cia.gov/library/publications**Podaj dwie przyczyny, które ukształtowały strukturę etniczno-rasową Stanów Zjednoczonych**

- 1.....

 2.....

Zadanie 19 (0 – 2)**Zaznacz trzy problemy, które występują w Stanach Zjednoczonych**

- A. ujemny przyrost naturalny
 B. napływ nielegalnych imigrantów
 C. zagrożenie atakami terrorystycznymi
 D. ujemne saldo migracji zewnętrznych
 E. duży odsetek otyłych osób

Zadanie 20 (0 – 2)

Tab. 3 Mierniki poziomu rozwoju gospodarczego krajów Ameryki Północnej

Kraje	PKB/1miesz. w USD (2005)	HDI (2010)
	13 245	0,770
	5 416	0,776
	1 123	0,454
	35 166	0,907

źródło: <http://hdr.undp.org/statistics>

W tabeli podano wybrane mierniki poziomu rozwoju gospodarczego Haiti, Kanady, Kuby i Meksyku. Wpisz do tabeli nazwy tych krajów.

Brudnopis: